

Abstrakt

Tato práce se soustředí na fenomén vedoucí ruky se zaměřením na možné rozdíly mezi leváky a praváky ve verbálních a prostorově-orientačních dovednostech. Teoretickým základem pro takové rozdíly může být například jiná organizace specializovaných funkčních oblastí v mozkových hemisférách mezi těmito dvěma skupinami nebo jiné vnější vlivy. Rozdíly mezi leváky a praváky ve zmíněných dovednostech řešila již řada studií, nicméně výsledky nejsou konzistentní. V mém výzkumu jsem se zaměřila na skupinu žáků základních škol ve věku 10 – 11 let. Žáci byli skrze předvedení deseti běžných činností rozřazeni na leváky a praváky. Písemnou formou byly testovány prostorově-orientační dovednosti a jazykově-analytické schopnosti, ústně byla testována slovní produkce. Statistické výpočty provedené skrze mnohonásobnou analýzu rozptylu ukázaly, že největší vliv na výsledky dosažené ve všech testech má věk. Vliv pohlaví byl nalezen pouze ve slovní produkci, kdy dívky dosáhli lepších výsledků. Vliv vedoucí ruky byl taktéž zjištěn pouze v případě slovní produkce, kdy praváci dosáhli lepších výsledků. V obou těchto případech se však jednalo pouze o trend. Nebyla nalezena kolísavost vlivu pohlaví mezi leváky a praváky, ani kolísavost vlivu vedoucí ruky mezi dívkami a chlapci. Na všechny výsledky se vztahovala malá síla účinku. Zjištění ukazují na velké interindividuální rozdíly mezi dětmi a stále probíhající vývoj ve verbálních a prostorově-orientačních dovednostech. Dále i na možnost souvislosti mezi leváctvím a horší schopností artikulace jakožto komponenty obecné schopnosti motoriky, kterou by mohly způsobovat odchylky v distribuci specializovaných funkčních oblastí v mozku.